

Lugupeetavad Riigikogu liikmed, ministrid, Kaitseliidu ülem!
Lugupeetavad Läti ja Soome piirivalvejuhid!
Head piirivalvurid ja teie pereliikmed!

Tõenäoliselt oli see 1990. aastal, kui ma küsisin mitmelt Ameerika Ühendriikide poliitikult, et mis takistab läänemaailmal tunnustada Leedu iseseisvust. See oli ju Vilniuses just välja kuulutatud. “Nad pole ju suveräänsed. Riik on suveräänne,” vastati mulle, “kui riik kontrollib oma piiri ja kontrollib oma territooriumi.”

Need sõnad on veelkordne kinnitus, et oma piiride kontroll on lahutamatu osa ükskõik millise riigi suveräänsusest.

Sel sügisel külastasin Valga linnas isamaalise kasvatuses püsinäitust „Lõuna-Eesti ühistöö“. Seitse aastat tegutsenud näituse, tegelikult küll Eesti kaitsmisest ning Eesti kaitsjatest jutustava muuseumi looja ja hing on piirivalvemajor Meelis Kivi. Koos temaga seisingi ma selle isamaalise kasvatuses koldena mõjuva muuseumi ees, kõrvuti sõjaeelse Eesti Vabariigi ja Läti Vabariigi kõrge piiripostiga.

Üksikud neist valgetest piiripostidest on okupatsiooniaja üle elanud. Näiteks Vastse-Roosa ja Taheva vahel, kuhu raskesti ligi pääseb ja kuhu võõras silm ei ulatunud. Vanad kõrged piiripostid puhastati metsast välja 1990ndatel aastatel – piirisihtide taastamise aegu.

Kas see näitab meile piiride püsivust? Eesti ja Läti vahel kindlasti, tahaks ju kiiresti vastata.

Aga Schengeni viisaruum ja piirideta Euroopa? Kas seal on veel kohta piiripostidele või on nende saatus nüüd seista vaid muuseumide õuel?

See ei ole nii. Silmnähtava piirikontrolli kaotamine ei kaota piire riikide vahel. Eesti jääb Eestiks ja Läti jääb Lätiks. Schengeni viisaruumiga liitumist märgivad kolm olulist sõna – vabadus, võimalus, vastutus. Vabadus reisida. Võimalus omavalitsustele, turismifirmadele ja ettevõtjatele. Vastutus koostöös sisemaiste jõuasutustega ja välisliitlastega kontrollida oma riigis toimuvat. Kontrollida, kes siia tuleb ja kes siit läheb.

Meie – Eesti, Läti ja kõik teised Schengeni maad – vajame oma piiride valvet täpselt nagu varem. Enamgi veel – 338,6 kilomeetrit Eesti-Vene piiri tähendab ju osa kogu Euroopa Liidu välispiirist. See on Eesti piirivalvurite, teie kõigi, vastutus, et Euroopa Liidu piir püsiks tugevana. Muidugi tuleb siia lisada ka päästmise kohustus merel ja Peipsi järvel.

Kogu seda vastutust on täna 85. aastapäeva tähistav Eesti piirivalve hästi kandnud.

Üks kuu pärast seda, kui Eesti taastas augustis 1991 oma iseseisvuse, läks 19-aastane Toomas Malleus ajateenijana piirivalve Remniku õppekeskusesse. Paljud teie seast mäletavad seda aega hästi. Piiri veel niisama hästi kui polnudki. Piiripunktide aset täitsid soojakud. Piirivalvurid magasid isegi lastelaagri lühikestes vanades voodites. Teie ähvardavaim relv oli siis kumminui. Jutud elektroonilisest valvest, infrapuna-anduritest või päästekopteritest oleksid toona kõlanud ulmeloona.

Aga olid mehed, kes uskusid, et piirivalve tuleb. Sest on ju valvatav piir ja mehed sel piiril on ühe iseseisva riigi vältimatu tunnus. Te tegitegi selle piirivalve ja hakkasitegi oma riigi piiri valvama.

Toomas Malleus on nüüd 35 aastat vana ja ametis Kagu piirivalvepiirkonna staabiülemana. Tema 16-aastases teenistuses vaatab meile vastu Eesti taastatud piirivalve uhke lugu.

Sest praegu on meil õppinud piirivalvurid, hea tehnika, uued kordonid, tugev organisatsioon ja rahva usaldus piirivalve vastu.

Viimane küsitlus näitas, et inimeste usaldus piirivalve vastu on kõrgeim kõikidest institutsioonidest, kõrgem ka presidendi omast. Uskuge mind – Vabariigi Presidendina on mul

selle üle hea meel.

Suur tänu selle suure töö ja Eesti piirivalve väärikate traditsioonide hoidmise eest. Teravat silma ja kindlat meelt teile kõigile! Jõudu teenistuseks!

Aitäh!